

Інтерв'ю з преосвященнішим владикою Ярославом (Прирізом), правлячим єпископом СДЄ

Владика Ярослав Приріз Народився 30 березня 1963 р. в с. Ластівка Турківського району Львівської області. З 1983 р. працював механіком на Дрогобицькому долотному заводі, водночас навчаючись у підпільній духовній семінарії УГКЦ у Львові. 4 грудня 1988 р. висвячений на священника. У 1991 р. скерований до Риму на вищі богословські студії в Папському східному інституті. У 1992 р. вступив до Згромадження Отців Редemptористів, у 1994 р. – склав обіти у Львівській провінції ЧНІ. У 1997 р. у Римі організував Вищий духовний інститут імені блаженного священномученика Миколая Чарнецького у Львові; у 2001 р. призначений його ректором та ігуменом монастиря святого Альфонса. З червня 2005 р. – протосинкел Самбірсько-Дрогобицької єпархії. 2 березня 2006 р. іменованій єпископом-помічником Самбірсько-Дрогобицької єпархії, титулярним єпископом Аузії. 21 квітня 2010 року призначений єпископом-коад'ютором Самбірсько-Дрогобицької єпархії. 24 грудня 2011 року Блаженніший Святослав, Глава УГКЦ, увів владика Ярослава на престол Самбірсько-Дрогобицької єпархії.

12 липня 1993 р. Б. грамотою Блаженнішого Мирослава Івана Любачівського, Глави УГКЦ, було створено Самбірсько-Дрогобицьку Єпархію. Про духовні підсумки минулих 25 років єпархії і пошуки життєвих дороговказів для люду Божого ми запитали преосвященнішого владика Ярослава (Приріза), правлячого єпископа СДЄ.

Слава Ісусу Христу! Владико, найперше хочемо привітати Вас із ювілеєм Самбірсько-Дрогобицької єпархії. Скажіть, будь ласка, чому є важливим святкування цього ювілею?

У 2018 р. Б. сповюється 25 років відтоді, як після виходу з підпілля і легалізації нашої

Церкви Блаженніший Мирослав Іван Любачівський, її тодішній глава, 12 липня 1993 року відповідно до приписів церковних канонів створив Самбірсько-Дрогобицьку єпархію. З цієї нагоди цей рік проголошено для нашої єпархії ювілейним.

Ювілей – це особливий час благодаті, благословенний Господом рік. Поняття ювілейного року бере початок ще з старозавітної єврейської традиції. Це був рік для відпочинку поля, щоб зробити його більш плідним для наступного врожаю. У цей рік також звільняли рабів, а продані з необхідності землі мали бути повернуті їх власникам. Соціальне значення ювілейного року полягало в тому, щоб відновити рівність всіх синів Ізраїля у правах володіння землею, а це, по-суті, означало відновлення рівності між різними прошарками народу. У ювілейний рік закликалося виявити милосердя передусім до тих, хто опинився у скрутному становищі.

Церква перейняла цю старозавітну традицію і надала святкуванню ювілейного року більш духовного значення: загальне прощення, відновлення зв'язку з Богом і ближнім. Святкування ювілейного року – це завжди можливість поглиблення віри, віднова духа та християнського свідчення. Це рік, який дає нам можливість побачити і відчувти близькість Бога, бути переміненими Його милосердям, щоб і самим стати свідками милосердя.

25-літній ювілей нашої єпархії – добра нагода подякувати Богові за ті незліченні благодаті, які ми від Нього отримали, а також скласти дяку всім, хто впродовж цього періоду підтримував і надалі підтримує наші зусилля в розбудові церковного життя. Це – священнослужителі, богопосвячені особи, миряни. Я прошу всіх прилучитися до тих ініціатив, які реалізовуватимуться впродовж ювілейного року. Сподіваюсь, що цей період святкувань також стане нагодою кращого пізнання нашої церковної традиції, спонукою для відновлення власної християнської віри, дбайливого передавання її прийдешнім поколінням та мужнього визнання та проповіді у світі. Хотілося б, щоб у цей ювілейний рік ми очистили серця та зміцнили наші родини, молитовні спільноти, парафіяльні громади.

Владико, у 2006 р. Б. Вас іменували на єпископа-помічника СДЄ і Ви отримали єпископські свячення з рук глави УГКЦ блаженнішого Любомира (Гузара). Далі Ви стали правлячим архиєреєм єпархії... Які тоді стояли перед Вами основні виклики та завдання?

Я народжений на території Самбірсько-Дрогобицької єпархії. Тут зростав, працював, душпастирював наприкінці 80-их – поч. 90-хх років ХХ ст. Згодом у 2005 р. Б. владика Юліян (Вороновський) попросив провід Чину Найсвятішого Ізбавителя відпустити мене знову до цієї єпархії і призначив мене протосинкелом. Далі у 2006 р. Б. Синод єпископів УГКЦ обрав мене єпископом, а блаженніший Любомир іменував єпископом-помічником Самбірсько-Дрогобицької єпархії.

Яким було моє завдання? – Про це свідчить сама назва мого тодішнього служіння – допомагати владичі Юліянові в архиєрейському душпастирюванні, у багатьох і дуже різних його сферах. Наша єпархія – немала. Вона охоплює шість адміністративних

районів Львівської області. Велика її частина розташована в горах. Часто це малі громади у конфесійно поділених селах. Єпископ як пастир повинен бути близьким до усіх людей доброї волі. Тому провід нашої Церкви й послав мене допомагати владиці Юліану як ісповіднику віри.

Я допомагав владиці стояти на сторожі святості духовенства і мирян. Всі християни покликані до духовної досконалості. Радянський режим наробив багато біди у нашому народі. В першу чергу, в релігійній сфері. Знаєте, я люблю повторювати: у нас були понищені храми, але їх легко відбудувати; натомість значно важче відновити нерукотворний храм – людину як храм Духа Святого. Щоб відновити в собі храм Божий, людина має почути Добру Новину, відповідати на пропоноване Боже слово, змінювати своє життя, ставати кращою. Від цього залежить наша вічність. Але також і в дочасному житті Боже Слово є тим світлом, яке виявляє нам, які ми є і хто ми є, нашу справжню ідентичність.

І тоді, як єпископ-помічник, і тепер, як правлячий архиєрей, я намагаюся у душпастирстві особливу увагу звертати на нашу молодь. Вважаю, що Церква має відіграти особливу роль у вихованні молодого покоління українського народу у теперішній час, коли нівелюються усі моральні принципи і засади, а пропагується всюдозволеність. Важливу роль тут, думаю, відіграє наша молодіжна комісія, а також катехитичний інститут – варто, аби якомога більше число мирян могло там навчатися.

Єпископ має дбати за єдність Церкви. Це особливо важливо тут, у наших прикордонних районах, бо Божий люд, який тут проживає, наприкінці 80-их – поч. 90-х років ХХ ст. був штучно і підступно поділений і розсварений, хоча до 1946 року у нас були лише храми УГКЦ. На жаль, радянська амнезія відібрала у нашого народу пам'ять про рідну Матір-Церкву, і ми зараз пожинаємо гіркі плоди цього. Тому в цьому руслі так важливо пізнавати своє духовне коріння, плекати і розвивати східну богословсько-літургійну традицію. Важливе значення, до-речі, у цьому відіграє семінарія. Я постійно чувачу і чуваю над нею, бо тут виховується майбутнє нашої єпархії, Церкви і народу. Добра формація і добрий вишкіл семінариса є запорукою успішної праці на парафії. Тому переконаний, маємо не зупинятися на досягнутому (мовляв, маємо вже достатньо священиків), а постійно дбати про збільшення покликань до священничого і монашого стану, блаженний народ, який видає зі себе осіб, які посвячуються на служіння Богові.

Що найбільше допомагало Вам у часі різноманітних змін за останні роки, яким було головне духовне джерело підтримки у доленосний період вашого душпастирського служіння?

Справді, священниче служіння, а особливо архиєрейське душпастирство, – дуже насичене. Але те, що серед різноманітних трудів, викликів і труднощів не дає виснажуватися, це – молитва. І спільнотна, і особиста. Стараюся відвідувати з архиєрейськими послугами наших вірних, навіть у найвіддаленіших селах; молитися з ними і за них. Особиста молитва – це той могутній чинник, який є важливим джерелом

для власного духовного розвитку і повсякденного служіння. У ній пізнаємо Божу волю, у ній радимося з Богом, у ній корегуємо власне життя і вчинки відповідно до Його заповідей. Вона допомагає сповнити своє післанництво, бути добрим знаряддям у Божих руках, голосом Слова, розпізнавати Бога у знаках часу, готувати Йому «прямі стежки» до людського серця...

Я неодноразово говорив і зараз хочу повторити: я справді щасливий, що свого часу вибрав монаший стан, священство. Для людини прислухатися до Божого покликання і відповісти на Його запрошення – це велика благодать! Я часто повертаюся в пам'яті до тих подій і осіб, котрих посилав мені Господь на моєму життєвому шляху. Це і сьогодні додає мені натхнення продовжувати служіння нашому народові.

Минуло 25 років від дня заснування Самбірсько-Дрогобицької єпархії. Багато чого відбулося за ці роки. Чим зараз може пишатися наша єпархія?

Наша єпархія не постала на порожньому місці, а має за своїми плечима багатовікову церковну традицію Перемиського єпископства. Її осідок після II Світової війни залишився у Польщі, а після Львівського псевдособору 1946 р. її церковні структури – і в Україні, і в Польщі – були знищені. Тому наприкінці 80-их – поч. 90-х років ХХ ст. після десятиліть переслідувань радянським режимом наша Церква була досить слабка організаційно, бо втратила багато храмів, не мала достатньо священників, їй бракувало засобів для належного душпастирства... Але вона мала велику внутрішню потугу – Божого духа, який підтримував і посилав їй своїх помічників. Наші миряни і підпільні священники винесли її на своїх плечах, до них приєдналися ті, що до того були змушені молитися на православних парафіях... Така Божа дія, загальнонародна підтримка і допомога наших жертводавців, в тому числі і наших братів і сестер з-за кордону, дозволили нам здійснити багато. Наша Церква постала з руїн, відновилися старі і побудувалися нові храми. Новий поштовх відродженню і місії української Греко-Католицької Церкви дало створення у 1993 р. Самбірсько-Дрогобицької єпархії на теренах 6 адміністративних районів Львівської області (Дрогобицький, Мостиський, Самбірський, Сколівський, Старосамбірський, Турківський). За ці 25 років зроблено чимало. Ми маємо 230 парафій із 420 громадами, поділених на 20 деканатів, в яких душпастирюють понад 280 священослужителів.

Уже більше 20 років діє Дрогобицька духовна семінарія, з якої вийшло вже 120 священників. Щороку направляємо кілька її випускників на продовження студій за кордоном. Здобувши вищі наукові ступені, вони повертаються до служіння у нашій єпархії. Маємо досить добрий викладацький потенціал, який можемо залучати для наукових досліджень, а це необхідне нашій Церкві. В нашій духовній семінарії навчалися вихідці з Росії, Білорусії і Казахстану. Немало її випускників поїхало служити поза Галичину – до Казахстану, Сибіру, Європи, США і на східних теренах України. Ми пишаємося здобутками Дрогобицького інституту Пресвятої Трійці з його трьома факультетами (катехитичним, дяківсько-регентським та церковного мистецтва). За ці

роки значна кількість людей отримала богословську освіту і одержала право навчати Катехизм і християнську етику у школі чи на парафії. Це, однозначно, сприяло поширенню Євангельської правди.

Діють єпархіальні комісії у справах катехизації, молоді, родини, капеланства, душпастирства сфери охорони здоров'я, освіти і виховання, з соціальних питань та інші. Справжніми візитівками нашої єпархії є благодійний фонд «Карітас СДЄ» та всецерковний реабілітаційний центр «Назарет» для допомоги залежним від алкоголю та наркотиків, спільнота для безпритульних «Наша хата». Досить відомим є дитячий хор «Відлуння», в скарбниці якого є і міжнародні нагороди. Євангельська благовість зараз звучить у військових частинах, навчальних закладах, лікарнях, сиротинцях, в'язницях... Завдяки єпархіальним засобам масової інформації голос Церкви присутній у масс-медійній сфері.

Маючи великий досвід в душпастирській місії, скажіть, будь ласка, на що слід сьогодні звернути увагу кожному вірному СДЄ?

У своєму посланні «Про поєднання в Христі» (1976) патріарх Йосиф (Сліпий) звернувся до своєї пастви з простою порадою: «Будьмо собою!». Що це означає? – Кожен з етапів біографії патріарха Йосифа позначений цим знаком автентичності, осердям якої є Христос. Патріарх залишався християнином, греко-католиком, єпископом, українцем не зважаючи на різні, часом дуже непрості, обставини його життя. Ми є собою у той момент, коли живемо Божою волею щодо себе. У багатьох випадках це дуже непросто. Набагато легше і комфортніше просто пристосуватися до зовнішніх обставин і таким чином зрадити Правді. Але так ми перекреслимо самі себе. Приклад нашого патріарха Йосифа свідчить, що лише той перемагає, хто залишається таким, для чого його сотворив Господь. Це нелегко, але приносить велику внутрішню радість...

Преосвященніший владико, не кожна єпархія УГКЦ має власну семінарію. Як впливає Дрогобицька духовна семінарія на життя єпархії?

Вважаю, що наша духовна семінарія є окрасою Самбірсько-Дрогобицької єпархії, адже, як Ви слушно зауважили, не кожна єпархія має такий заклад. Запитаймо себе: чому у 1996 р. Б. владика Юліян (Вороновський) створив Дрогобицьку духовну семінарію? – Звичайно, насамперед для того, щоб забезпечити гостру потребу у священниках. Але її сподвижники усвідомлювали, що УГКЦ як Східня Католицька Церква має одночасно і міцно стояти на Петровій скелі і належати до Християнського Сходу не тільки історично

й обрядово-літургійно, але й за характером своїх духовних шкіл. Наша семінарія надзвичайно важлива для відродження нашої християнської ідентичності київської традиції в духовному, історичному, літургійно-богословському, еклезіологічному, дисциплінарному та екуменічному вимірах. Якщо хочемо «бути собою» як Церква, як Самбірсько-Дрогобицька єпархія, то така семінарія нам життєво необхідна. Без такого навчально-виховного закладу дуже важко впевнено прямувати у завтрашній день. Як єпархіальний єпископ вважаю, що мати свою семінарію є для нашої єпархії надзвичайним Божим даром. Семінаристи впродовж навчання і виховання тут мають змогу краще пізнавати виклики, які поставатимуть у їх майбутньому священничому служінні на теренах нашої єпархії з усіма її особливостями. Більше того, вже зараз своєю поставою, словами й ділами вони є справжніми Христовими свідками та активними помічниками в душпастирстві допомагаючи в організації різних єпархіальних ініціатив. Немаловажним є й те, що єпископ, спостерігаючи за кандидатами до священства у єпархіальній семінарії, краще пізнає їх здібності, а це допомагає йому у призначенні на душпастирське служіння. Великим нашим скарбом є широке коло викладачів нашої семінарії. Це – той потенціал, який можемо запрошувати для проведення різних єпархіальних заходів, наукових конференцій тощо.

На Вашу думку, яким повинен бути священник XXI ст., щоб гідно служити у Божому винограднику?

Священнослужитель (диякон, священник чи єпископ) – це вірний Христової Церкви, котрий виконує у ній особливе служіння. Він – «посвячений» у Таїну Христової місії. Він служить освяченню Божого люду. Священнослужитель обирається з Народу Божого, але не для того, щоб бути відокремленим від нього, але вповні присвятити себе служінню йому. Щоб гідно виконувати це високе покликання, священник має постійно розвиватися і рости як духовно, так й інтелектуально.

Тут хотілося б пригадати двох великих мужів. Один з них жив зовсім недавно, а інший – ще у першому тисячолітті. Отож папа Павло VI сказав, що людина більш охоче слухає свідків, ніж учителів, або якщо й слухає вчителів, то робить це тому, що вони є свідками. А Святий Отець Церкви Григорій Богослов, ведучи мову про достоїнство та відповідальність священника, зазначає: «Потрібно спершу самому очиститись, а потім іншого очищати; набратись мудрості, а потім інших її навчати; стати світлом, а потім інших просвіщати; наблизитись до Бога, а потім інших приводити до Нього; освятитись, а потім інших освячувати». Думаю, що це допоможе зрозуміти, яким має бути священник. Духовний подвиг священнослужителя є надзвичайно важливим для його душпастирства. Його місія буде переконливішою, якщо євангельську благовість він свідчитиме своїм життям.

Але це не виключає того, що священнослужитель у сучасному світі має бути добре освіченою людиною. Він має добре знати тих, до освячення яких він покликаний, розуміти обставини, в яких вони живуть, труднощі, з якими стикаються, запитання, які ставлять...

Чи правдивим є стереотип, що зараз матеріальні цінності переважають над духовними потребами людей?

Люди будуть потребувати Бога навіть в епоху, коли у світі панують прогресивні технології. Одночасно завжди існує спокуса схибити, відхилитися від поставленої мети і зосередитися на другорядному, матеріальному. Нема нічого нового під сонцем. Але маємо пам'ятати, що коли людина віддаляється від Бога, життя стає пустим, все стає недостатнім. Людина тоді починає шукати розради в розкошах, владі, грошах, веселошах, пристрастях і т.д., але це не рятує. Проте Бог – Живий, Він створив кожного з нас і тому знає всіх нас. Він настільки великий, що в Нього вистачає часу на наші маленькі справи: «А вам ж все волосся на голові пораховано» (Мт 10,30).

В Україні вже не один рік іде війна. Багато волонтерів та капеланів з Самбірсько-Дрогобицької єпархії допомагають військовим захищати українські землі. Чи є надія, що це лихо найближчим часом закінчиться?

Життя Господа нашого Ісуса Христа, історія Вселенської Церкви, в тому числі недавня історія УГКЦ, наочно демонструють: правду не можна перемогти, вона має силу воскресати. Зло й неправда ніколи не тріумфують. Їхній успіх – тільки позірний, скороплинний. Революція Гідності, в яку активно включилися миряни і священослужителі нашої єпархії, допомогла восторжествувати правді. Ворог наш, проте, не здається і хоче максимально дошкульно вжалити нас. Але його зусилля марні. Переконаний, що всі ці випробування хоч і несуть нам багато страждань і болю роблять нас сильнішими, свідомішими, об'єднаними...

Сьогодні українське суспільство переживає непевні та складні часи. Особливо молодь стоїть перед доленосним вибором свого майбутнього. Що б Ви порадили молодим українцям, котрі хочуть жити краще?

Наша молодь наражається на різноманітні спокуси. Неналежні моральні авторитети, корупція, хабарництво, моральна розгнужданість – це далеко неповний перелік тих

небезпек, у які молода людина може легко впасти. За умов, коли засоби масової інформації схиляють до способу життя і поведінки далеких від моральних, молодь ризикує скласти собі хибне уявлення, ніби це є нормою чи навіть зразком для наслідування.

Проте тішить те, що чимало юнаків і дівчат не дозволяють спокусити себе другорядним. При виборі свого майбутнього важливо керуватися не вигодою, перспективами кар'єрного зросту чи високої зарплати, а насамперед Божою волею щодо нас, що проявляється через наші уподобання, схильності, здібності, таланти. Бажаю дорогій молоді не соромитися бути християнином, не боятися свідчити Христа у щоденному житті – на вулиці, навчанні, роботі.

Хочеться відзначити оптимізм та ентузіазм нашої молоді. Думаю, що це те, що слід розвивати: не сидіти, склавши руки, очікуючи, що за нас хтось щось зробить, а самим наполегливо працювати вимолюючи Божого благословення на свої починання.

Які основні плани та завдання ставите перед собою на наступні роки як перед правлячим єпископом Самбірсько-Дрогобицької єпархії Української Греко-Католицької Церкви?

Наша Церква ще у 2006 році прийняла стратегію розвитку, котра сформульована дуже лаконічно і, водночас, глибоко: «Святість об'єднаного Божого люду». У 2011 р. Б. вона була деталізована через програму «Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом». Думаю, що саме звідси слід черпати плани і завдання для розвитку нашої єпархії. Маємо дбати про святість нашої єпархіальної спільноти і всіх, хто до неї належить – святість кожної особи, сім'ї, парафії.

За допомогою наших душпастирських планів маємо привести людину до Бога, допомогти усвідомити своє високе християнське покликання та діяти згідно з ним... Слід зміцнювати наші християнські родини, які переживають велику кризу. Блаженніший Святослав якось сказав, що колись родина врятувала нашу Церкву, а тепер завданням Церкви є врятувати родину. Справді, у часи атеїстичних переслідувань саме у християнських сім'ях зберігалась і передавалась віра та плекалось духовне життя. Зараз різноманітні ідеології намагаються зруйнувати людину, традиційні моральні цінності, сім'ю. Зокрема, це так звана гендерна ідеологія, яка явно суперечить вченню Святого Письма, християнській антропології, не відповідає об'єктивним науковим даним, а спирається на суб'єктивні гіпотези та псевдонаукові твердження. Гендер пропагує численні форми статевої ідентифікації та поведінки, які зовсім не відповідають природі людини. Це веде до розбещеності та подальшої деморалізації суспільного життя і загрожує самознищенням людського роду, адже підважуються його природні основи та принципи. Багато маємо викликів, які слід враховувати у душпастирстві. Перекоаний, що з Божою допомогою та активним залученням наших можливостей зможемо їх успішно долати на славу Божу.

Дякуємо, преосвященний владико, за розмову!

Спасибі й Вам! Нехай Господь щедро благословить усіх.

«25-літній ювілей нашої єпархії – добра нагода подякувати Богові за ті незліченні благодаті, які ми від Нього отримали...» [інтерв'ю з вл. Я. Прирізом / записав А. Лоїш] // СЛОВО №1 (73), березень-травень 2018